

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus 2014

JOHDANTO

Vireilletulo

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus 2014 (K 7/2015 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- varapuheenjohtaja Anneli Kiljunen, Kansaneläkelaitoksen valtuutetut
- hallituksen puheenjohtaja Anneli Taina, Kansaneläkelaitoksen hallitus
- sihteeri Juhani Rantamäki, Kansaneläkelaitoksen hallitus
- pääjohtaja Liisa Hyssälä, Kansaneläkelaitos
- johtaja Mikael Forss, Kansaneläkelaitos
- talousjohtaja Kai Ollikainen, Kansaneläkelaitos
- puheenjohtaja Heli Martinmäki, Kelan toimihenkilöt ry
- työsuojelupäävaltuutettu Tiina Norppa, Kelan toimihenkilöt ry
- neuvotteleva virkamies Pasi Pajula, sosiaali- ja terveysministeriö

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 5 §:n mukaan valtuutettujen tehtävänä on valvoa Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja toimintaa ottaen muun ohella huomioon laitoksen palvelujen laatu ja saatavuus. Säännöksen mukaan valtuutettujen tehtävänä on myös antaa vuosittain toiminnastaan kertomus eduskunnalle.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa, että kertomuksen tietosisältöä on kehitetty valiokunnan aiemmissa mietinnöissä esitettyyn suuntaan erityisesti liitteistä saatavien yksityiskohtaisten talous- ja toimintatietojen avulla. Valiokunta pitää myönteisenä sitä, että Kansaneläkelaitoksen toimintakertomuksessa on kuvattu toimintaa myös kestävän kehityksen näkökulmasta. Sähköisen reseptin ja potilastiedon arkiston toimivuutta ja kehittämistä on syytä jatkuvasti seurata myös valtuutettujen toimesta. Valiokunta pitää edelleen tarpeellisena pyrkiä kertomuksessa kuvaamaan valtuutettujen käsittelemien asioiden etenemistä Kansaneläkelaitoksen toiminnassa.

Valiokunnan mietintö StVM 3/2015 vp

Kertomusvuonna on saatu päätökseen Kansaneläkelaitoksen kolme vuotta jatkunut Kohti uutta Kelaa -ohjelma, jolla on parannettu palvelua ja lisätty toiminnan tehokkuutta. Verkkoasiointi on jatkuvasti lisääntynyt, ja viime vuonna jo yli puolet hakemuksista tehtiin verkkopalvelun kautta. Laaja hallinnon ja toiminnan kehittämishanke käynnistyi kertomusvuoden alussa, ja kuluvan vuoden alusta Kansaneläkelaitoksen aluehallinto lakkautettiin ja 24:stä vakuutuspiiristä siirryttiin viiteen vakuutuspiiriin. Kehittäminen jatkuu uudella organisaatorakenteella, joka otetaan käyttöön ensi vuoden alusta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistamisessa pystytään turvaamaan hyvän hallinnon toimivuus ja kehittämään asiakastytytyvääisyyttä. Hallinnon kehittämisen tulee myös näkyä muun muassa palvelujen parantumisena ja hakemusten läpimenoaikojen tavoitteiden toteutumisena huolimatta siitä, että hakemusten määrät ovat taloudellisen tilanteen vaikeuden vuoksi lisääntyneet. Talouden säästöpainot ovat vaikuttaneet myös Kansaneläkelaitoksen toimintaan sekä toimintamenojen että etuuksien leikkauksien kautta. Esimerkiksi matkakorvausten omavastuun lisääminen korostaa matkojen yhdistelyn kehittämisen merkitystä.

Yleinen tutkimuslaitosten voimavarojen vähentäminen vaikuttaa myös Kelan tutkimustoimintaan. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä päätösten vaikutuksia koskevan ajantasaisen tutkimustiedon saatavuutta. Vähentyneiden voimavarojen vuoksi on eri tutkimuslaitosten välinen tietojen vaihto ja tutkimusyhteistyö entistä tärkeämpää.

Valiokunta toteaa, että Kansaneläkelaitoksen henkilöstön työhyvinvointiin ja sairauspoissaoloihin on tarpeen kiinnittää jatkuvaa huomiota, vaikka henkilöstöbarometrin tyytyväisyyttä kuvaavat luvut ovat kertomuksen mukaan edelleen hyviä. Myös tulevien vuosien eläköitymisen ja Kansaneläkelaitoksen tehtävien muuttumisen vuoksi on välttämätöntä, että työhyvinvoinnin korkeaa tasoa pidetään yllä. Esimerkiksi uusien toimeentulotukeen liittyvien tehtävien toteuttaminen edellyttää laajaa tiedottamista ja toiminnan huolellista suunnittelua. Valiokunta pitää tärkeänä, että verkkoasioinnin lisääntymisestä vapautuvia henkilöstövoimavaroja voidaan käyttää uusien tehtävien edellyttämän osaamisen kehittämiseen ja asiakkaiden neuvontaan ja henkilökohtaiseen palveluun.

Valtuutetut ovat kertomuksessaan käsitelleet syrjäytymisvaarassa olevia nuoria koskevaa Kansaneläkelaitoksen tietojenanto-oikeutta eri viranomaisille ja tehneet ehdotuksia lainsäädännön täydentämisestä. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus arvioi tehtyjä ehdotuksia huolellisesti ja antaa eduskunnalle tarvittaessa esityksen lainsäädännön muuttamisesta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 7/2015 vp johdosta.

Valiokunnan mietintö StVM 3/2015 vp

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Helsingissä 15.10.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Anna-Maja Henriksson r
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Anne Louhelainen ps
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Annika Saarikko kesk
jäsen Kristiina Salonen sd
Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen